

KARTA CHARAKTERYSTYKI na podstawie Rozp. Komisji (UE) nr 453/2010**DEN BRAVEN SILICONE-NAF****4.69B**

Data wydania: 03.12.2012

Data aktualizacji: 15.07.2015

SEKCJA 1: Identyfikacja substancji/mieszanki i identyfikacja przedsiębiorstwa**1.1. Identyfikator produktu****DEN BRAVEN SILICONE-NAF
4.69B****1.2. Istotne zidentyfikowane zastosowania substancji lub mieszanki oraz zastosowania odradzane**

Neutralny silikon sanitarny

1.3. Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki**Producent:**Den Braven,
P.O. Box 194, 4900 Oosterhout, Denariusstraat 11
4903 RC Oosterhout, Holandia**Importer/Dystrybutor:**Den Braven East Sp. z o.o.
ul. Bukowska 11a, Wysogotowo k/Poznań,
62-081 Przeźmierowo, Polska
Osoba odpowiedzialna za produkt: Marcin Leszczyński, tel. 61 89 61 740**1.4. Numer telefonu alarmowego**

+48 (0) 61 89 61 740 w godz. 8.00 – 16.00

SEKCJA 2: Identyfikacja zagrożeń**2.1. Klasyfikacja substancji lub mieszanki****Klasyfikacja zgodnie z Rozporządzeniem 1272/2008 (CLP)**

Mieszanka nie została zaklasyfikowana jako stwarzająca zagrożenie.

2.2. Elementy oznakowania

Oznakowanie zgodnie z rozporządzeniem WE 1272/2008

Hasło ostrzegawcze brak**Piktogramy** brak**Zwrot wskazujący rodzaj zagrożenia**

brak

Zwroty wskazujące środki ostrożności

brak

Informacje uzupełniające**EUH 210** Karta charakterystyki dostępna na żądanie.**EUH 208** Zawiera oksym butan-2-onu. Może powodować wystąpienie reakcji alergicznej.**2.3. Inne zagrożenia**

Produkt nie zawiera składników spełniających kryteria PBT lub vPvB.

KARTA CHARAKTERYSTYKI na podstawie Rozp. Komisji (UE) nr 453/2010

DEN BRAVEN SILICONE-NAF

4.69B

Data wydania: 03.12.2012

Data aktualizacji: 15.07.2015

SEKCJA 3: Skład/informacja o składnikach

3.1. Substancje – Nie dotyczy

3.2. Mieszaniny

Charakter chemiczny: mieszanina poniższych składników z nieklasyfikowanymi dodatkami.

Nazwa substancji	Identyfikator	Klasyfikacja 1272/2008	% wag	
oksym butan-2-onu	Indeks 616-014-00-0	Acute Tox. 4	H312	< 1
oksym ketonu etyloowo-metylowego	CAS 96-29-7	Skin Sens. 1	H317	
	WE 202-496-6	Eye Dam. 1	H318	
	Nr rejestracyjny --	Carc. 2	H351	

Pełne znaczenie zwrotów zagrożenia H ujęto w sekcji 16

SEKCJA 4: Środki pierwszej pomocy

4.1. Opis środków pierwszej pomocy

Drogi narażenia:

Drogi oddechowe, drogi pokarmowe, kontakt ze skórą, kontakt z oczami.

Następstwa wdychania:

- Wyprowadzić poszkodowaną osobę na świeże powietrze. Ułożyć w wygodnej pozycji. Zapewnić ciepło i spokój.
- W razie potrzeby zapewnić pomoc lekarską.

Następstwa połknięcia:

- Przepłukać usta wodą, dać do wypicia 2-3 szklanki wody, skontaktować się z lekarzem. Nie wywoływać wymiotów. Osobie nieprzytomnej nie podawać niczego do połknięcia.
- W razie potrzeby przetransportować do szpitala. Choremu zapewnić spokój, leżenie i ciepło.

Kontakt z oczami:

- Usunąć szkła kontaktowe.
Przemyć zanieczyszczone oczy większą ilością letniej wody przez 15 minut, przy wywiniętych powiekach. Co pewien czas nakładać górną na dolną powiekę. Oczy osłonić kompresem.
- W razie potrzeby zapewnić pomoc okulisty.

Kontakt ze skórą:

- Zdjąć zanieczyszczone ubranie i buty.
Oczyścić zanieczyszczoną skórę, przemyć dużą ilością wody a następnie wodą z łagodnym mydłem.
- W przypadku gdy podrażnienie skóry nie przemija, skonsultować się z lekarzem dermatologiem.

4.2. Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia

Brak danych.

4.3. Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z poszkodowanym

Brak danych.

SEKCJA 5: Postępowanie w przypadku pożaru

5.1. Środki gaśnicze

Odpowiednie środki gaśnicze:

piana gaśnicza, ditlenek węgla CO₂, proszki gaśnicze.

Niewłaściwe środki gaśnicze:

Nie stosować zwartych strumieni wody na powierzchnię palącego się produktu.

KARTA CHARAKTERYSTYKI na podstawie Rozp. Komisji (UE) nr 453/2010**DEN BRAVEN SILICONE-NAF****4.69B**

Data wydania: 03.12.2012

Data aktualizacji: 15.07.2015

5.2. Szczególne zagrożenia związane z substancją lub mieszaniną
Produkty spalania: Podczas spalania tworzą się toksyczne produkty rozkładu termicznego.
Mieszanki wybuchowe: Nie dotyczy.
5.3. Informacje dla straży pożarnej
Stosować standardowe metody gaszenia pożarów chemicznych. Pojemniki narażone na działanie wysokiej temperatury chłodzić wodą i w miarę możliwości usunąć z zagrożonego obszaru. Opary strącać rozproszonymi strumieniami wody.
Sprzęt ochronny strażaków: Pełne wyposażenie ochronne. Aparaty izolujące drogi oddechowe.

SEKCJA 6: Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska
6.1. Indywidualne środki ostrożności, wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnych
Indywidualne środki ostrożności: Patrz Sekcja 8. W przypadku wydostania się większej ilości mieszaniny, ostrzec jej użytkowników i nakazać opuszczenie zanieczyszczonego terenu osobom postronnym.
6.2. Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska
Nie dopuścić do zanieczyszczenia środowiska. Zabezpieczyć studzienki ściekowe. W przypadku poważnego zanieczyszczenia cieku wodnego, systemu kanalizacyjnego lub zanieczyszczenia gruntu, powiadomić odpowiednie władze administracyjne i kontrolne oraz organizacje ratownicze.
6.3. Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia
Usunąć wszelkie potencjalne źródła zapłonu. Nie palić Zabezpieczyć uszkodzone opakowania. Wietrzyć zagrożony obszar i unikać wdychania oparów. Uwolniony produkt zbierać mechanicznie. Zebraną ze środowiska masę umieścić w opakowaniu zastępczym i skierować do zniszczenia.
6.4. Odniesienia do innych sekcji
Ochrony osobiste: sekcja 8 Metody unieszkodliwiania: sekcja 13.

SEKCJA 7: Postępowanie z substancjami i mieszaninami oraz ich magazynowanie
7.1. Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania
Zalecenia podczas wykonywania czynności z mieszaniną: Unikać kontaktu z oczami i skórą. Unikać wdychania gazów/par/aerozoli. Zapobiegać przedostawaniu się do kanalizacji Stosować przepisy ogólne przemysłowej higieny pracy. Nie jeść, nie pić i nie palić podczas używania produktu. Zanieczyszczone ubranie wymienić. Dokładnie umyć ręce wodą po użyciu. Wyprać zanieczyszczoną odzież przed ponownym użyciem. Przed przerwami w pracy wymyć ręce i twarz.
7.2. Warunki bezpiecznego magazynowania, łącznie z informacjami dotyczącymi wszelkich wzajemnych niezgodności
Pomieszczenia magazynowe muszą być wydajnie wentylowane. Przechowywać wyłącznie w oryginalnym pojemniku. Przechowywać pojemnik szczelnie zamknięty.

KARTA CHARAKTERYSTYKI na podstawie Rozp. Komisji (UE) nr 453/2010

DEN BRAVEN SILICONE-NAF

4.69B

Data wydania: 03.12.2012

Data aktualizacji: 15.07.2015

Przechowywać w chłodnym miejscu.
Chronić przed działaniem promieni słonecznych i źródeł ciepła.
Zapoznać się z treścią karty charakterystyki.
Nie używać przed zapoznaniem się i zrozumieniem wszystkich środków bezpieczeństwa.

7.3. Szczególne zastosowanie(-a) końcowe

Brak danych

SEKCJA 8: Kontrola narażenia/środki ochrony indywidualnej

8.1. Parametry dotyczące kontroli

Krajowe wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń w środowisku pracy, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 czerwca 2014 r. (Dz.U. 2014 poz. 817) w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

SUBSTANCJA	IDENTYFIKATOR	NDS (mg/m ³)	NDSch (mg/m ³)	NDSP (mg/m ³)
---	---	---	---	---
DNEL/ PNEC				

8.2. Kontrola narażenia

Stosowne techniczne środki kontroli

Pomieszczenia magazynowe i stanowiska pracy muszą być wydajnie wentylowane, aby utrzymać stężenie par w powietrzu poniżej ich wartości dopuszczalnych.

Indywidualne środki ochrony

Ochrona oczu lub twarzy

W normalnych warunkach nie jest wymagana.

W razie potrzeby stosować okulary ochronne w szczelnej obudowie zgodnie normą PN-EN:166:2005.

Ochrona skóry

Ochrona rąk

Rękawice ochronne zgodne z wymaganiami normy EN374.

Materiał rękawic dobierać uwzględniając czas przebicia, szybkość przenikania i degradację.

Zaleca się regularną zmianę rękawic i natychmiastową ich wymianę, w przypadku wystąpienia oznak ich zużycia, uszkodzenia (rozerwania, przedziurawienia) lub zmiany w wyglądzie (kolorze, elastyczności, kształcie).

Zalecane stosowanie kremu ochronnego na nieośnięte części ciała.

Ochrona ciała

Kompletne ubranie zabezpieczające przeciwko chemikaliom. Rodzaj wyposażenia ochronnego musi być dobrany odpowiednio do stężenia i ilości niebezpiecznej substancji w konkretnym środowisku pracy.

Ochrona dróg oddechowych

W normalnych warunkach nie jest wymagana.

W przypadku intensywnego lub dłuższego narażenia lub niedostatecznej wentylacji stosować niezależne ochrony dróg oddechowych.

Kontrola narażenia środowiska

Nie wprowadzać do kanalizacji i środowiska.

Ogólne wskazówki dotyczące bezpieczeństwa i higieny.

Stosować się do dobrych praktyk higieny osobistej.

KARTA CHARAKTERYSTYKI na podstawie Rozp. Komisji (UE) nr 453/2010

DEN BRAVEN SILICONE-NAF

4.69B

Data wydania: 03.12.2012

Data aktualizacji: 15.07.2015

SEKCJA 9: Właściwości fizyczne i chemiczne

9.1. Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych

Wygląd:	Pasta.
Barwa:	Różne.
Zapach:	Charakterystyczny.
pH:	Brak danych.
Temperatura topnienia/krzepnięcia:	Brak danych.
Początkowa temperatura wrzenia i zakres temperatur wrzenia:	>300°C
Temperatura zapłonu:	>100°C
Palność (ciała stałego, gazu):	Nie dotyczy.
Górna/dolna granica palności lub górna/dolna granica wybuchowości:	Brak danych.
Prężność par:	100 hPa /20°C
Gęstość par:	Brak danych.
Gęstość względna:	1,02 g/cm ³ /20°C
Rozpuszczalność:	Nie lub mało mieszalny w wodzie.
Współczynnik podziału n-oktanol / woda:	Brak danych.
Temperatura samozapłonu:	Mieszanina nie jest samozapalna.
Temperatura rozkładu:	Brak danych.
Lepkość:	Brak danych.
Właściwości wybuchowe:	Nie dotyczy.
Właściwości utleniające:	Nie dotyczy.

9.2. Inne informacje

Temperatura palenia się:	>200°C
Lotne związki organiczne:	0,00 %

SEKCJA 10: Stabilność i reaktywność

10.1. Reaktywność

W warunkach normalnych mieszanina nie jest reaktywna chemicznie.

10.2. Stabilność chemiczna

W warunkach prawidłowego przechowywania i stosowania mieszanina jest chemicznie stabilna.

10.3. Możliwość występowania niebezpiecznych reakcji

Nie są znane.

10.4. Warunki, których należy unikać

Brak.

10.5. Materiały niezgodne

Brak danych.

10.6. Niebezpieczne produkty rozkładu

2-Butanonoksym

SEKCJA 11: Informacje toksykologiczne

11.1. Informacje dotyczące skutków toksykologicznych

Toksyczność ostra

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

96-29-7 oksym butan-2-onu:

LD50(doustnie, szczur) : 3700 mg/kg

KARTA CHARAKTERYSTYKI na podstawie Rozp. Komisji (UE) nr 453/2010

DEN BRAVEN SILICONE-NAF

4.69B

Data wydania: 03.12.2012

Data aktualizacji: 15.07.2015

LD50(skóra, szczur) : 200-2000 mg/kg

LC50(inhalacyjnie, szczur) : 20 mg/l/4 godz.

Działanie żrące/drażniące na skórę

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Poważne uszkodzenie oczu/działanie drażniące na oczy

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Działanie uczulające na drogi oddechowe lub skórę

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Zawiera oksym butan-2-onu. Może powodować wystąpienie reakcji alergicznej.

Działanie mutagenne na komórki rozrodcze

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Rakotwórczość

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Szkodliwe działanie na rozrodczość

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie jednorazowe

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie powtarzane

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Zagrożenie spowodowane aspiracją

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

SEKCJA 12: Informacje ekologiczne

12.1. Toksyczność

Toksyczność ostra

Brak dostępnych dalszych istotnych danych.

12.2. Trwałość i zdolność do rozkładu

Brak dostępnych dalszych istotnych danych.

12.3. Zdolność do bioakumulacji

Brak dostępnych dalszych istotnych danych.

12.4. Mobilność w glebie

Brak dostępnych dalszych istotnych danych.

12.5. Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB

Nie przeprowadzono oceny PBT/vPvB ponieważ nie jest wymagana ocena bezpieczeństwa.

12.6. Inne szkodliwe skutki działania

Nie dopuścić do przedostania się w stanie nierozcieńczonym lub w dużych ilościach do wód gruntowych, wód powierzchniowych bądź do kanalizacji.

SEKCJA 13: Postępowanie z odpadami

13.1. Metody unieszkodliwiania odpadów

Sposób likwidacji

Nie usuwać produktu razem z odpadami komunalnymi, nie wprowadzać do kanalizacji. Nie dopuszczać do zanieczyszczenia wód gruntowych i powierzchniowych.

Kod odpadu

Ustawa z dnia 14.12.2012r. o odpadach, (Dz.U.2013 poz.21).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9.12.2014r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. 2014 poz. 1923).

Kod odpadu musi być nadany indywidualnie w miejscu powstania odpadu w zależności od branży miejsca użytkowania.

08 04 09 Odpadowe kleje i szczeliwa zawierające rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje niebezpieczne.

KARTA CHARAKTERYSTYKI na podstawie Rozp. Komisji (UE) nr 453/2010

DEN BRAVEN SILICONE-NAF

4.69B

Data wydania: 03.12.2012

Data aktualizacji: 15.07.2015

SEKCJA 14: Informacje dotyczące transportu

	ADR/RID	IMGD	IATA
14.1. Numer UN (numer ONZ)	--	--	--
14.2. Prawidłowa nazwa przewozowa UN	--	--	--
14.3. Klasa(-y) zagrożenia w transporcie	--	--	--
Nalepka ostrzegawcza:	--	--	--
Kod klasyfikacyjny:	--	--	--
14.4. Grupa pakowania	--	--	--
14.5. Zagrożenia dla środowiska	--	--	--
14.6. Szczególne środki ostrożności dla użytkowników		Nie dotyczy.	
14.7. Transport luzem zgodnie z załącznikiem II do konwencji MARPOL 73/78 i kodeksem IBC		Nie dotyczy.	

SEKCJA 15: Informacje dotyczące przepisów prawnych

15.1. Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony środowiska specyficzne dla substancji lub mieszaniny

Karta charakterystyki została opracowana na podstawie:

- Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 PeiR z dnia 18.12.2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE.
- Rozporządzenie (WE) nr 1272/2008 z dnia 16.12.2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006. [ATP1, ATP2, ATP3, ATP4, ATP5, ATP6]
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 453/2010 z dnia 20.05.2010r; z dnia 20 maja 2010 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)
- Ustawa o substancjach i ich mieszaninach z dnia 25.02.2011r. (Dz.U.63 poz.322) z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6.06.2014r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. (Dz.U. 2014 poz. 817)
- Ustawa z dnia 14.12.2012r. o odpadach, (Dz.U.2013 poz.21).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9.12.2014r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. 2014 poz. 1923).
- Klasyfikacja towarów niebezpiecznych zgodnie z Umową Europejską dotyczącą międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26.09.1997r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. (Dz.U. 2003 nr 169 poz. 1650) z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30.12.2004 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych. (Dz. U. z 2005r. Nr 11, poz. 86) z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21.12.2005r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej. (Dz. U. Nr 259, poz. 2173).

15.2. Ocena bezpieczeństwa chemicznego

Ocena Bezpieczeństwa Chemicznego nie została przeprowadzona.

SEKCJA 16: Inne informacje

KARTA CHARAKTERYSTYKI na podstawie Rozp. Komisji (UE) nr 453/2010**DEN BRAVEN SILICONE-NAF****4.69B**

Data wydania: 03.12.2012

Data aktualizacji: 15.07.2015

Znaczenie zwrotów zagrożenia z sekcji: 3

H312 Działa szkodliwie w kontakcie ze skórą.
H317 Może powodować reakcję alergiczną skóry.
H318 Powoduje poważne uszkodzenie oczu.
H351 Podejrzuje się, że powoduje raka <podać drogę narażenia, jeżeli definitywnie udowodniono, że inna droga narażenia nie powoduje zagrożenia>

Acute Tox. 4 Toksyczność ostra, kategoria zagrożeń 4

Carc. 2 Rakotwórczość, kategoria zagrożeń 2

Eye Dam. 1 Poważne uszkodzenie oczu, kategoria zagrożeń 1

Skin Sens. 1 Działanie uczulające na skórę, kategoria zagrożeń 1

Zalecane ograniczenia w stosowaniu:

Brak danych.

Porady szkoleniowe

Przed użyciem zapoznać się z kartą charakterystyki

Wyjaśnienie skrótów i akronimów stosowanych w karcie charakterystyki**CAS** (Chemical Abstracts Service)**Numer WE** oznacza jeden z trzech numerów wymienionych poniżej:

- numer przypisany substancji w Europejskim Wykazie Istniejących Substancji o Znaczeniu Komercyjnym (EINECS),
- numer przypisany substancji w Europejskiej Liście Substancji Notyfikowanych (ELINCS).
- numer w wykazie substancji chemicznych wymienionych w publikacji Komisji Europejskiej "No-longer polymers" (NLP)

NDS - najwyższe dopuszczalne stężenia substancji szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy**NDSch** - najwyższe dopuszczalne stężenie chwilowe**NDSP** - najwyższe dopuszczalne stężenie pułapowe**Nr UN** - Numer rozpoznawczy materiału (numer ONZ, numer UN)**ADR** - Umowa europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych,**RID** - Regulamin międzynarodowego przewozu kolejami towarów niebezpiecznych,**IMDG** - Międzynarodowy Kodeks Morski Towarów Niebezpiecznych**IATA** - Międzynarodowe Zrzeszenie Przewoźników Powietrznych**Inne źródła informacji****IUCLID** International Uniform Chemical Information Database**ESIS** European Chemical Substances Information System**ECHA Website** Baza substancji zarejestrowanych zgodnie z REACH**Inne informacje:**

Produkt opisany w karcie charakterystyki powinien być przechowywany i stosowany zgodnie z dobrą praktyką przemysłową i w zgodzie z wszelkimi przepisami prawnymi.

Zawarte w karcie charakterystyki informacje oparte o obecny stan wiedzy, mają za zadanie opisanie produktu z punktu widzenia przepisów prawnych w zakresie bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony środowiska. Nie powinny być rozumiane jako gwarancja określonych właściwości.

Użytkownik jest odpowiedzialny za stworzenie warunków bezpiecznego używania produktu i to on bierze na siebie odpowiedzialność za skutki wynikające z niewłaściwego stosowania niniejszego produktu.

Karta charakterystyki została wykonana:**w Przedsiębiorstwie EKOS S.C.****80-266 Gdańsk, al. Grunwaldzka 205/209,****tel: 58 305 37 46, e-mail.ekos@ekos.gda.pl****www.ekos.gda.pl****na podstawie informacji dostarczonych przez Zamawiającego i materiałów z własnej bazy danych.**